

GROTE EN KLEINE VERRASSINGEN ONDERWEG

Interview met Jaap de Jong, door Caroline Berkhof, Communicatie & PR

Op 31 mei maakten we tijdens een extra koffieochtend officieel kennis met onze nieuwe directievoorzitter Jaap de Jong. Hij was openhartig over zijn visie op de uitdaging waar het museum voor staat, vertelde eerlijk wat hij verdiende en wat zijn opdracht was. Toch gonzen er in de wandelgangen nog veel vragen. Staat mijn baan op de tocht, wat gebeurt er met de huidige directie, wordt er ook 'boven' gereorganiseerd en – vooral – mogen wij zelf ook meepraten? Tijd voor een gesprek.

Wat valt je op na twee maanden?

In mijn introductie op 31 mei zei ik al dat in ons museum een besluit vaak pas het begin van de echte discussie is. Daar ben ik in de afgelopen tijd door veel collega's op aangesproken. Veel mensen herkennen zich daarin. De oorzaak ligt in de organisatie vooraf. Het is belangrijk om de juiste mensen te betrekken bij de besluitvorming. Dat zijn de mensen die geraakt worden door de beslissing, maar ook de professionals die het moeten uitvoeren. Als je dat niet zorgvuldig doet, begint het hele proces opnieuw en dat is voor niemand wenselijk.

Ik wil in de toekomst meer besluiten gaan nemen in - en met - het managementteam i.p.v. in het wekelijks directieoverleg. Dat komt niet alleen de snelheid van besluitvorming ten goede, het is ook goed voor betrokkenheid en teamgeest van de MT-leden. Je gaat samen voor het beste resultaat en iedereen heeft zijn of haar eigen verantwoordelijkheid in dat proces. Ik zie ook dat MT-leden veel tijd besteden aan inhoudelijk werk, waardoor o.a. afdelingshoofden op dat vlak weinig ruimte krijgen. In de toekomst concentreren de sectormanagers zich op het begeleiden en faciliteren van de inhoudelijke medewerkers in plaats van op de details. Daarnaast zie ik dat onze besluit-

vorming in het Openluchtmuseum erg hiërarchisch is (geworden). Processen gaan over erg veel schijven en dat komt de efficiency niet ten goede.

Spanningsvelden

In elk bedrijf zijn er natuurlijke spanningen tussen afdelingen, dus ook in het Openluchtmuseum. Bij ons gaat het over de tegenstelling tussen de inhoudelijke afdelingen, de mensen die ervoor zorgen dat de andere medewerkers hun werk kunnen doen, en de mensen die ons verhaal kunnen overbrengen op de bezoekers. Waar ik graag naartoe zou willen is dat we de gezamenlijke overtuiging hebben dat het één niet zonder het ander kan bestaan. Tegenstellingen zijn er in elk bedrijf. Waar het om gaat is de gemeenschappelijkheid te laten groeien ten koste van de verschillen.

In ons museum is een besluit vaak het begin van de echte discussie

---

Een ander spanningsveld is dat tussen ons eigen (inhoudelijke) beleid en hoe dat op buitenstaanders overkomt. Een voorbeeld: onze procedure bij het aanbieden van museumobjecten is voor 'de man in de straat' een heel ondoorzichtig proces. Hij biedt enthousiast een object aan, dan duurt het vervolgens erg lang voordat er een beslissing wordt genomen en uiteindelijk 'verdwijnt' het erfstuk in een museumdepot en ziet de gever het nooit meer terug. Ik wil niet suggereren dat ons verwervingsbeleid op de schop moet, maar het is wel belangrijk om eens kritisch van

buiten naar binnen te kijken. Met andere woorden: hoe komt zo'n procedure over op de buitenwereld en hoe kunnen we dat inzichtelijker maken? Bovenstaande is slechts een voorbeeld, eigenlijk zouden alle afdelingen vaker in de huid moeten kruipen van hun 'klanten'. Dat kunnen bezoekers zijn, maar ook leveranciers, omwonenden of andere relaties.

Hoe gaat de organisatie er in de toekomst uitzien?

Ik heb de opdracht gekregen van de Raad van Toezicht om met voorstellen te komen voor een eenhoofdige directie. Dat betekent onherroepelijk een afslanking van de top van het museum.

De directeur (m/v) heeft een zakelijke inslag - niet commercieel, wel zakelijk - en heeft voldoende inhoudelijke kennis en visie om als gesprekspartner te dienen voor de museale staf. Hij/zij is regisseur en vertegenwoordigt het museum naar buiten.

Daarnaast wil ik met een kleiner, maar slagvaardiger managementteam gaan werken. De managers worden coachend leiders en de organisatie wordt platter. Dat betekent dat verantwoordelijkheden lager in de organisatie komen te liggen. Medewerkers moeten zich dan beseffen dat meer bevoegdheden ook meer verantwoordelijkheden opleveren, waarop je kunt worden aangesproken. Het Openluchtmuseum is nu heel klassiek georganiseerd. Wij tekenen de organisatie nog als een gesloten doos, met daarbinnen 'harkjes' als symbool voor leidinggevenden en hun 'ondergeschikten'. Moderne organisaties zijn open netwerken, waarin zich clusters en tijdelijke samenwerkingen bewegen. Dat klinkt wellicht wat zweverig, maar in de praktijk komt het de slagvaardigheid van het bedrijf ten goede.

Wat gaat er op korte termijn gebeuren?

Wij staan voor een uitdagende taak. We moeten zo'n € 1.000.000 bezuinigen en tegelijkertijd de activiteiten van het museum uitbreiden middels de presentatie van de canon, het digitaal platform van de Nederlandse geschiedenis en met het topinstituut voor immaterieel erfgoed (het VIE: het centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed).

Wij willen deze klus klaren door slimmer te werken en door de invoering van efficiëntere bedrijfsprocessen, maar mét behoud van klantbeleving en service. We praten niet over een kille bezuinigingsoperatie. Niet over verminderen, versoberen, vervormen. Wél over het verbeteren van de organisatie vanuit de eigen kracht. Op zoek naar mogelijkheden om zaken slimmer, efficiënter en beter te doen. Naar de mogelijke synergie met de nieuwe taken. Naar mogelijkheden om de potentiële waarden voor de bezoekers aan te spreken. Naar kansen om meer geld te verdienen.

Over Jaap

Ik ben een Hagenaar. Nee, geen Hagenees. Ik ben een gewone jongen, geboren op 't veen. Hagenezen zijn deftiger, die komen van 't zand. Althans dat heeft mijn moeder me altijd verteld. Mijn opa was trambestuurder op lijn 11. In de vakantie mocht ik mee. Ik mocht 'voor het zeil staan' en hij gaf me de uitgescheurde kaartenboekjes. Prachtig vond ik dat.

Mijn Haagse 'roots' brengen ook een bepaald soort humor met zich mee. Daar moeten mensen soms aan wennen. Het is namelijk heel direct en soms kritisch, maar nooit zonder zelfspot. Als je dat niet ziet, dan kan het soms hard overkomen, al is het niet kwetsend bedoeld.

Van 2003 tot zeer recent zat ik in de Raad van Toezicht van het Openluchtmuseum. In die functie ben ik dus al 9 jaar intensief betrokken bij het management van het museum.

Veel collega's weten inmiddels dat ik een fanatieke toerfietser ben. Ik ben waarschijnlijk de enige medewerker die daardoor in alle plaatsen in Nederland is geweest. Het fietsen combineer ik de laatste jaren met het zelf fotograferen van alle windmolens. Van de ongeveer 1.100 stuks, heb ik er nu nog 138 te gaan. De laatste maanden schiet dat niet erg op. Als ik onderweg gapers of gevelstenen zie, moeten die ook op de plaat.

In de huid van de 'klant' kruipen

Bij dit proces worden we begeleid door adviesbureau 'The Bridge' en het is een ontwikkeling die we samen met jullie - medewerkers en vrijwilligers - tot stand gaan brengen. Jullie worden er dus actief bij betrokken. Misschien niet allemaal persoonlijk, maar in elk geval ben je van harte welkom om je bijdrage te leveren via e-mail of gewoon door me aan te spreken in de wandelgangen.

Op korte termijn zullen er interviews plaatsvinden met medewerkers uit alle gelederen van het museum. Daarna vinden er ondermeer bezoekerssafari's plaats. We kruipen dan in de huid van onze klanten om inzicht te krijgen in welke activiteiten waarde toe-

voegen en welke dat niet doen én - belangrijk - welke nieuwe waardemomenten (zogenoemde 'euromomenten' - waar onze klanten graag voor willen betalen) we kunnen ontwikkelen.

Kortom, we gaan op zoek naar de kracht van onze organisatie, de mogelijkheden om bezoekers ten minste dezelfde kwaliteit te blijven bieden. Op zoek naar de ruggengraat van ons museum, naar dat wat we willen behouden en waar onze kracht ligt. Aan bezuinigin-

gen zullen we niet ontkomen, maar daar beginnen we niet mee.

Via het dagblad, de maandelijkse koffieochtenden en Priori zullen we jullie op de hoogte houden van de ontwikkelingen. Maar, heb je iets op je hart, trek dan vooral aan de bel. Kom je er niet toe om me aan te spreken, mail het dan naar:

vraagtjaap@openluchtmuseum.nl of verteltjaap@openluchtmuseum.nl

WINTER 2012-2013

door Let Bisschop, producer

Als op 28 oktober het laagseizoen van start gaat, puft iedereen even uit van het drukke zomerseizoen. Maar niet lang, want de voorbereidingen voor de winter zijn ook nu al in volle gang. Op 1 december opent het museum weer dagelijks haar deuren voor de gezellige winteropenstelling. Naast de proef met de wintergame 'De Tijdsbende' (pagina 16 en 17) is de grootste verandering ten opzichte van vorig jaar toch wel de locatie en grootte van de ijsbaan. De ijsbaan sluit namelijk deels aan bij de kade van de Westerstraat!

Ijsbaan & Westerstraat

De ondervloer van de ijsbaan komt anders te liggen dan voorgaande jaren, waardoor de ijsbaan deels aansluit bij de kade van de Westerstraat. De indeling van de ondervloer wordt ook anders, bovendien wordt de baan wat groter. Daarnaast zal de Westerstraat open zijn voor bezoekers en wordt het pand mooi uitgelicht en feestelijk aangekleed met kerstbomen, lampjes en meer, alsof de bewoners n et even naar het toilet zijn. Het zal een sfeervol plaatje opleveren en een hogere capaciteit om al onze wintergasten van dienst te kunnen zijn.

Sinterklaas

Hij is terug op het museumpark:

Sinterklaas! Als meest belangrijke traditie (nummer 1 in de top 100 van Nederlandse tradities) mag hij natuurlijk niet ontbreken. U vindt 'm deze winter in Hoogmade, waar hij een aantal dagen fysiek aanwezig zal zijn.

Feest, ook in de winter

In het kader van het jubileumjaar zal er een feestelijk tintje aan de aankleding van het museumpark gegeven worden. Er wordt op dit moment nog gekeken waar dat mogelijk is, zodat het aansluit bij de winterse sfeer. Te denken valt aan het niet weghalen van de banieren bij de parkeerplaats en de meibomen op het park, maar ook aan jubileumvlaggetjes bij de ijs- en sleebaan en het invriezen van het 100-jaar-logo in de ijsbaan.

Zakelijke ijspret

De afdeling Sales & Reserveringen gaf aan dat er ook vanuit de zakelijke markt vraag is naar een borrel op het ijs. Hiervoor komt een aparte tent bij de ijsbaan die afgescheiden kan worden van reguliere bezoekers. Wellicht een dubbele tent op het terras van het Koffiehuis, af te scheiden met een doorzichtige wand. De tent kan dan in de weekenden en vakanties ook ingezet worden voor reguliere bezoekers.

Entree & Koffiehuis

Er komen dit jaar geen winterprenten aan de lemen wand in het Entreepaviljoen. In het kader van het honderdjarig jubileum is besloten om de tijdslijn te laten hangen. Er komt geen permanente Koek & Zopie tent meer bij de ijsbaan. In de weekenden en tijdens de kerstvakantie staan er wel nostalgische karren met winterse versnaperingen. Het Koffiehuis zal alle dagen van de winteropenstelling geopend zijn voor bezoekers.

Verhalen

In de Stolpboerderij zal een nieuw verhaal verteld worden. Geen barre winter, maar feest en warmte, alhoewel, was het bij de vroegere ijs- en winterfeesten zo behaaglijk? In de Koopmanswoning zal de dis weer weelderig gedekt zijn, al is er dit jaar n og meer aandacht voor de feestelijke uitstraling.

Verder kunt u rekenen op een voorzetting van de winteropenstelling zoals u die kent. Van 1 december tot en met 13 januari (dagelijks van 11.00 tot 19.00 uur). Op 5, 24 en 31 december sluiten we om 17.00 uur. Op eerste Kerstdag zijn we gesloten.

Personele berichten

25 jaar in dienst

René Bailly (Kruidentuin)

Joop Beekhuijzen (Dierverzorging)

Pensioen

Rinie Schouten (Presenteren)

Henk Meijer (Presenteren)

Overleden

Ton Olthof (Touwslagerij), 67 jaar, 7 januari

Joop Wens (Tram), 81 jaar, 12 april

Jozka Slovacek (Rondleidingen), 69 jaar, 16 juni

Pien de Graaf-Jansen (Schooltje Lhee & Kruidentent), 78 jaar, 31 augustus

Geboren

Luna, dochter van Fiona de Bruin (Presenteren), 17 januari

Sonne, dochter van Irinne van der Sluis (Sales & Reserveringen), 3 februari

Jari & Leon, zoons van Else Gootjes (Collecties & Beheer), 16 februari

Museumagenda

KIJK VOOR
ACTUELE INFORMATIE
ALTIJD EVEN OP
DE AGENDA
OP DE WEBSITE
VAN ONS
MUSEUM!

ZATERDAG 22 EN ZONDAG 23 SEPTEMBER

Beleef Landleven

Museumterrein, de hele dag

ZONDAG 23 SEPTEMBER

Varsseveldse Akkordeon Vereniging

Muziektent Zaanse plein om 13.00, 14.00 en 15.00 uur

ZONDAG 30 SEPTEMBER

Bigband Han

Muziektent Zaanse plein om 13.00, 14.00 en 15.00 uur

ZONDAG 21 OKTOBER

Elster Mannenkoor

Muziektent Zaanse plein om 13.00, 14.00 en 15.00 uur

ZATERDAG 27 OKTOBER

Madlot / Slachtdag

Museumterrein, de hele dag

ZATERDAG 27 EN ZONDAG 28 OKTOBER

Plantjesmarkt

Museumterrein, de hele dag